

DANSKERNE ER POSITIVT STEMTE OVERFOR MUSLIMSKE KOLLEGER

Oftest fremhæves danskernes negative holdning til muslimske indvandrere, og denne opfattelse ses som en hindring for integrationen af disse på uddannelsesinstitutioner, arbejdspladser og i samfundet generelt. Beskrivelsen af danskerne som negative og indadvendte tager ofte udgangspunkt i diskussioner om den om tørklæder i retssalene. To undersøgelser gennemført af Catinét for CEPOS i henholdsvis maj og juni, der fokuserer på danskernes holdning til muslimske indvandrere på arbejdspladserne, sætter dog et stort spørgsmålstejn ved denne beskrivelse af danskerne. Mens et flertal af danskerne ser tørklæder i retssalene som et problem, viser undersøgelsen, at kun lidt over en fjerdedel opfatter det som et problem, at have en kollega med et muslimsk tørklæde, og kun en femtedel vil foretrække en etnisk dansker som kollega. Langt hovedparten af danskerne byder således muslimske indvandrere velkommen på arbejdspladsen, hvilket lover godt for integrationen på arbejdsmarkedet.

Den gængse opfattelse af danskernes holdning til indvandrere

Danskernes afstandtagen til muslimer bliver ofte fremhævet i den offentlige debat. Dette har ikke mindst været tilfældet i forbindelse med diskussionen om tørklædeforbudet for dommere, og opfattelsen har været et generelt træk i kritikken af den stramme danske indvandringspolitik. I Danmark og udlandet tegnes der således ofte et billede af danskerne som fremmedfjendske og uden villighed til at komme de nye muslimske medborgere i møde.

Ser man på danskernes holdning til det muslimske hovedtørklæde blandt dommere, modsiges denne opfattelse ikke umiddelbart. Meningsmålinger har vist en stor opbakning til et forbud mod tørklæder i domstolene. En undersøgelse gennemført af Rambøll for Jyllands-Posten i maj 2008 viste således, at 61 pct. støttede et forbud, mens kun 35 pct. var imod et sådant. Disse resultater kunne tolkes, og er blevet tolket, som et tegn på stor modstand mod muslimer i Danmark generelt, således at muslimernes færden i samfundet, blandt andet på arbejdspladserne, var præget af generel modvilje fra danskernes side. Da mødet på arbejdspladser og i dagligdagen i øvrigt må anses for at være det mest afgørende for integrationen, ja måske endda ligefrem at udgøre selve integrationen, er der grund til bekymring, hvis modstanden er stor disse steder.

Den private holdning til tørklæder

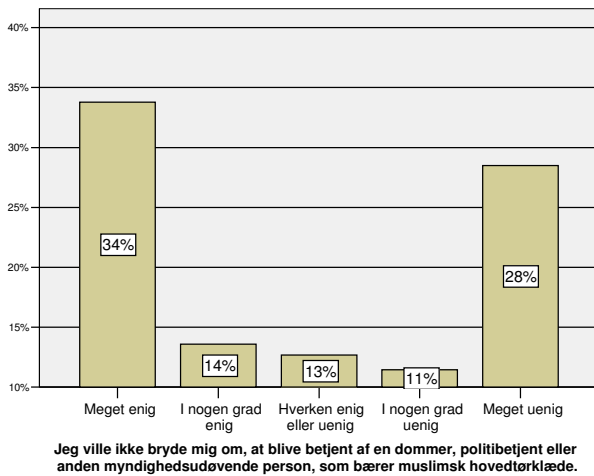
For at kaste mere lys over dette emne har CEPOS bedt Catinét gennemføre en undersøgelse om samme emne ligeledes i maj måned. Undersøgelsen adskiller sig fra den ovenfor refererede ved, at den ikke fokuserer på det principielle politikspørgsmål om for eller imod et forbud, men i stedet spørger til respondentens egen reaktion på tørklædet. Derudover blev der også stillet spørgsmål om holdningen til en kollega med tørklæde. En repræsentativ stikprøve på 1.015 respondenter blev bedt om at svare på, hvor enige de på en skala fra *meget enig* til *meget uenig* var med følgende udsagn:

A. Jeg ville ikke bryde mig om at blive betjent af en dommer, politibetjent eller anden myndighedsudøvende person, som bærer muslimsk hovedtørklæde.

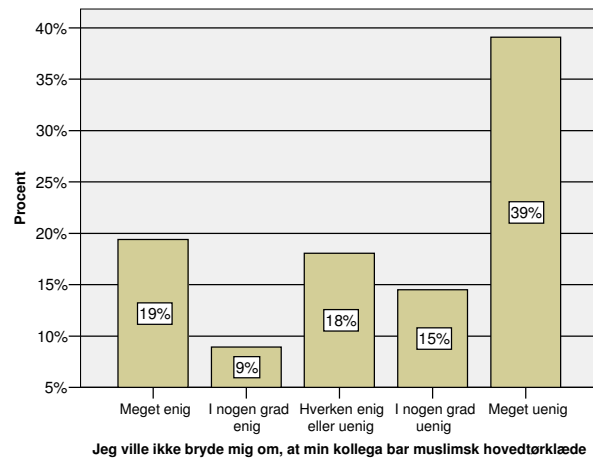
B. Jeg ville ikke bryde mig om, at min kollega bærer muslimsk hovedtørklæde.

Resultaterne fremgår af figurerne nedenfor.

Figur 1a: Holdning til dommer/betjent med tørklæde

Figur 1b: Holdning til kollega med tørklæde

Kilde: Undersøgelsen er gennemført af Catinet i maj 2008 og omfatter 1.015 respondenter.

Resultatet viser, at respondenterne hælder imod at være enige i udsagnet om, at de ikke bryder sig om myndighedsudøvende personer med hovedtørklæde. Det er dog ikke et absolut flertal, der kan erklære sig enig i udsagnet, så allerede her er der et tegn på, at modstanden i højere grad skal ses som værende af principiel karakter end som en generel modstand mod kontakt med muslimer. Samtidig er det dog også meget tydeligt, at befolkningen er splittet i spørgsmålet. Normalt ligger hovedparten af svarene på sådanne holdningsspørgsmål omkring midten, men i dette tilfælde placerer hovedparten af respondenterne sig ved de to yderpunkter.

Fordelingen af svarene på spørgsmålet om holdningen til kollega med tørklæde er vist i figur 1b. Resultatet viser, at det her er en langt mindre gruppe, der kan erklære sig enig i udsagnet. Det er således kun 28 pct., der erklærer sig meget eller i nogen grad enig i udsagnet om, at man ikke ville bryde sig om at have en kollega, der bærer muslimsk hovedtørklæde. Spørgsmålet er, hvorledes man skal tolke denne forskel. Det er dog en vigtig pointe, at når det drejer sig om en kollega, som man må forventes at have væsentligt mere kontakt med end de dommere og autoritetspersoner, der omtales i det første spørgsmål, så er modstanden betydelig mindre. Danskernes modstand er således mindre, når det drejer sig om det direkte og daglige møde i hverdagen, end når det drejer sig om det mere teoretiske og sjældent forekommende møde med dommere og betjente.

I juni måned stillede Catinet for CEPOS et andet og endnu mere direkte spørgsmål angående danskernes holdning til kolleger med muslimsk baggrund. 839 respondenter blev stillet følgende spørgsmål:

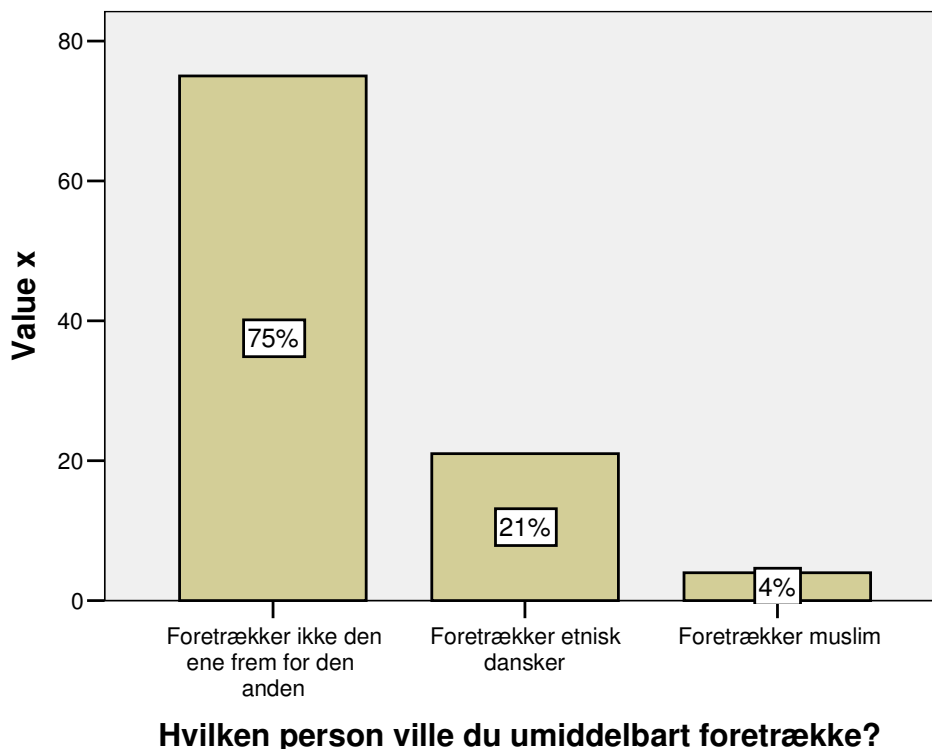
Jeg vil bede dig forestille dig, at du er på en arbejdsplads, og der skal ansættes en ny kollega. Der er to ansøgere, som begge er lige kvalificerede. Hvilken person ville du umiddelbart foretrække?

Svarmulighederne var:

1. Person A, der er dansker
2. Person B, der er indvandrer fra et muslimsk land.
3. Jeg foretrækker ikke den ene frem for den anden.
4. Ved ikke

For at afdække en eventuel tendens til diskrimination spørges der til et tilfælde, hvor personerne fagligt set er lige kvalificerede, hvilket eksplicit oplyses. Besvarelsen fremgår af nedenstående figur (næste side). Det viser sig, at 75 pct. – eller 3 ud af 4 - vælger den liberale ikke-diskriminerende valgmulighed. Der er 4 pct., der foretrækker en indvandrer med muslimsk baggrund, mens 21 pct. foretrækker en etnisk dansker som kollega.

Figur 2: Spørgsmål: "Jeg vil bede dig forestille dig, at du er på en arbejdsplads, og der skal ansættes en ny kollega. Der er to ansøgere, som begge er lige kvalificerede. Hvilken person ville du umiddelbart foretrække?"

Kilde: Spørgsmål stillet af Catinét for CEPOS.

Anm. Undersøgelsen omfatter 839 respondenter og er gennemført i juni 2008. I figuren er 'ved ikke' svarene udeladt (48 personer).

Denne undersøgelses resultater er således også i tråd med den tidligere undersøgelse, der sætter spørgsmålstegn ved billedet af et diskriminerende og indadvendt Danmark. Det store flertal i befolkningen ser tværtimod ud til at være kendetegnet ved åbenhed og med fokus på faglige kvalifikationer, når de skal tage imod en ny kollega.

Konklusion

En grund til den negative opfattelse af danskernes åbenhed synes at være, at man ikke skelner mellem befolkningens holdning til personer, de omgås i hverdagen, og det mere teoretiske spørgsmål om myndighedspersoners fremtoning. Resultaterne, der er gennemgået i dette notat, viser, at den langt overvejende del af danskerne ikke ser store problemer i at skulle omgås muslimer på arbejdspladsen. Resultatet er positivt, da integration på arbejdsmarkedet er altafgørende for integrationen i det hele taget. Dels fordi indvandrere bliver selvforsørgende, men også fordi det kan være medvirkende til at øge indvandrernes kendskab til den danske kultur – og omvendt. Resultatet skal naturligvis ikke tolkes således, at muslimske indvandrere ikke oplever modvilje, men det er dog værd at holde fast i undersøgelsens indikation af, at det store flertal af etniske danskere byder muslimske kolleger velkommen på arbejdspladsen.